

Dröjsmål med att upprätta en individuell plan enligt 10 § LSS

I en anmälan, som inkom till JO den 6 december 1999, dnr 4591-1999, klagade AA bl.a. på att Farsta stadsdelsnämnd i Stockholms kommun inte hade upprättat en individuell plan enligt LSS beträffande hennes son BB. JO anförde i sitt beslut i det ärendet den 27 augusti 2001 beträffande denna fråga följande.

Utredningen i ärendet ger inte något entydigt svar på när AA hemställde att Farsta stadsdelsnämnd skulle upprätta en s.k. individuell plan enligt 10 § LSS beträffande BB. Klarlagt är dock att hon i varje fall i augusti 1998 begärde att en sådan plan skulle upprättas.

Av remissvaret framgår att arbetet med att upprätta den individuella planen inleddes först i oktober 1999. Anledningen till denna fördröjning var enligt vad nämnden har anført i remissvaret omorganisation och långtidssjukskrivningar inom handläggargruppen samt hög arbetsbelastning.

Det har således dröjt drygt ett år innan arbetet med planen påbörjades, vilket är en oacceptabelt lång tid. Den förklaring som nämnden lämnat till fördröjningen medför ingen annan bedömning då det åligger den som ansvarar för verksamheten att se till att det vid varje tidpunkt finns resurser och kompetens så att kraven i lagstiftningen kan uppfyllas.

Under våren 2001 inhämtades kompletterande upplysningar från stadsdelsförvaltningen. Det framkom då att den individuella planen ännu inte var upprättad. Detta är givetvis olyckligt bl.a. med hänsyn till det syfte planen har, att ge den enskilde inflytande över de åtgärder som planeras och en överblick över när olika insatser skall komma ifråga samt att underlätta samordningen mellan de olika organ som den enskilde får stöd av. Det finns till viss del förklaringar till dröjsmålet och jag finner med hänsyn till vad som därvid framkommit inte nu tillräcklig anledning att göra något ytterligare uttalande i denna del. Jag utgår därvid ifrån att nämnden, mot bakgrund av att frågan om en individuell plan gällande BB har varit aktuell sedan augusti 1998, om det inte redan har skett, vidtar de åtgärder som är nödvändiga för att planen skall kunna färdigställas.

I en anmälan, som inkom till JO den 9 december 2002, framförde AA klagomål mot att Farsta stadsdelsnämnd i Stockholms kommun ännu inte hade upprättat en individuell plan enligt 10 § LSS för BB.

Inledningsvis inhämtades från stadsdelsnämnden kopior av vissa anteckningar, daterade den 28 augusti 2001, den 12 mars 2002 samt den 9 december 2002, i BB:s journal rörande frågan om individuell plan.

I anteckningen av den 9 december 2002 – innehållande uppgifter om vad som hade diskuterats vid ett möte på ”Hab Hornstull” den 2 december 2002 – angavs bl.a. följande.

AA önskar att dagens möte ska ingå som en del av en individuell plan enl LSS. För att det, med hänsyn till det stora antal personer som är inblandade för BB:s del, från en mängd olika instanser, ska vara möjligt att genomföra en individuell plan kommer undertecknad överens med AA om att undertecknad vid de möten som kommer att ske, gör tjänsteanteckningar vilka undertecknad sedan skickar till AA. AA läser igenom anteckningarna, lägger till ev ändringar och undertecknar.

Vidare inhämtade föredraganden hos JO vissa upplysningar per telefon från den tjänsteman vid förvaltningen som handlade ärendet.

Därefter anmodades stadsdelsnämnden att göra en utredning och yttra sig över vad som i anmälan hade anförts om att nämnden inte hade upprättat en individuell plan enligt 10 § LSS beträffande BB Stadsdelsnämnden överlämnade som sitt remissvar ett av stadsdelsdirektören CC och beställarchefen, socialtjänst, DD upprättat tjänsteutlåtande vari anfördes följande.

Sammanfattning

BB begärde genom sin vårdnadshavare AA individuell plan enligt LSS. Information angående upprättandet av sådan skickades per brev 990816. I sin anmälan anger AA genom ombud att hon förvägrats upprättande av individuell plan. Under den tid som förflutit, har AA då och då sagt sig vilja avvakta med upprättande av individuell plan, senast 010828 samt 020312. Då BB:s funktionshinder är av sådant slag att det professionella nätverket är omfattande, föreslog handläggaren i december 2002 att planen skulle utformas på det sättet att handläggaren deltar i de möten som vårdnadshavaren önskar och därmed tar på sig en samordnande roll. AA samtyckte till detta.

Bakgrund

BB (---) omfattas av LSS personkrets 1 § 3. BB är av Försäkringskassan beviljad personlig assistans omfattande i genomsnitt 47 tim/vecka. BB har av Farsta stadsdelsförvaltning, biståndsenheten för funktionshindrade, beviljats korttidsvistelse i en helg i månaden samt sammanhängande under en vecka 2002. Kontakten med vårdnadshavare AA och handläggaren vid biståndsenheten är jämförelsevis omfattande. Farsta stadsdelsförvaltning, biståndsenheten för funktionshindrade, har även tidigare emottagit skrivelser från JO angående upprättande av individuell plan för BB. Dessa har besvarats 000222, 000529 samt 010509. Ytterligare en skrivelse i detta ärende inkom 030205.

Förvaltningens synpunkter

I sin anmälan menar AA att hon vägrats upprättande av individuell plan enligt LSS. Mot detta kan följande omständigheter anföras:

990816 översändes information angående upprättande av individuell plan enligt LSS.

000214 deltog AA vid ett planeringstillfälle gällande individuell plan för sin son BB.

000405 meddelade AA att hon ville avvakta med den individuella planen.

000814 aktualiserades planen åter.

000831 meddelades att AA ville avvakta.

001109 hölls ett nytt planeringstillfälle.

001129 faxades en mall för individuell plan till AA.

001220 inkom till stadsdelsförvaltningen från AA ett medgivande för att rekvirera information i syfte att upprätta en individuell plan. Dessa handlingar anlände under våren -01.

010509 aktualiserades behovet av individuell plan.

010828 meddelades att AA ville avvakta tills vidare.

010920 återupptas arbetet med den individuella planen och fortgår till årets slut. Under våren 2002 var familjen bortrest i två månader.

020312 meddelades att AA ville avvakta vidare planarbete.

Arbetet med den individuella planen var därefter vilande under större delen av år 2002, i enlighet med vad AA önskat. För att överhuvudtaget få till stånd en individuell plan föreslog handläggaren i december 2002 att planen skulle utformas så, att handläggaren deltog i de möten AA i egenskap av vårdnadshavare önskade och att handläggaren därmed påtog sig en samordnande och avlastande funktion. AA samtyckte till detta.

AA yttrade sig över remissvaret och anförde bl.a. följande. Hon har aldrig velat avvakta med planen. Det har däremot vid flera tillfällen hänt att hon måste avvakta med att träffa en handläggare på grund av att BB varit på sjukhus eller av liknande skäl samt att hon själv under i ärendet aktuell tid genomgått medicinska behandlingar.

Den 5 februari 2004 inhämtades kompletterande upplysningar från stadsdelsförvaltningen. Vidare inhämtades ytterligare handlingar i ärendet, däribland en tjänsteanteckning, daterad den 15 december 2003, från ett möte som ägde rum efter önskemål av AA och som syftade till att planera insatserna vad gällde BB:s skolgång.

I ett beslut den 26 mars 2004 anförde *JO André* följande.

I 10 § första stycket LSS anges följande. I samband med att insats enligt denna lag beviljas kan den enskilde begära att en individuell plan med beslutade och planerade insatser upprättas i samråd med honom. I planen skall även redovisas åtgärder som vidtas av andra än kommunen eller landstinget. Planen skall fortlöpande och minst en gång om året omprövas.

Syftet med en individuell plan är bl.a. att den enskilde skall ges inflytande och överblick över de olika åtgärder och insatser som rör honom eller henne. Planen är till för att klargöra den enskildes behov av insatser samt underlätta samordning mellan de olika organ som den enskilde får stöd av. Som redan nämnts skall upprättandet av en individuell plan ske i samråd med den det gäller. Ansvaret för att en plan faktiskt färdigställs ligger dock på den nämnd i kommunen som är ansvarig för verksamheten enligt LSS.

Som framgick inledningsvis förutsatte jag i mitt beslut den 27 augusti 2001 att stadsdelsnämnden, om så inte redan hade skett, vidtog de åtgärder som krävdes för

att en individuell plan för BB skulle kunna färdigställas. AA inkom härefter den 9 december 2002 med en ny anmälan gällande samma sak. Såvitt kommit fram i ärendet hade någon individuell plan ännu inte vid denna tidpunkt upprättats för BB. Däremot hade, enligt vad som framgår av remissvaret och de handlingar som har inhämtats från förvaltningen, handläggaren i ärendet och AA vid ett möte den 2 december 2002 kommit överens om att handläggaren – för att det skulle ”vara möjligt att genomföra en individuell plan” – skulle upprätta tjänsteanteckningar vid de möten som skulle hållas. Tjänsteanteckningarna skulle AA läsa igenom och lägga till eventuella ändringar samt underteckna.

Enligt vad som framgår av den redogörelse över handläggningen av ärendet som nämnden nu har lämnat i remissvaret, var huvudorsaken till att någon individuell plan ännu inte hade färdigställts för BB i december 2002 att AA vid ett flertal tillfällen velat avvakta med planens upprättande. AA har i sitt yttrande över remissvaret gjort gällande att hon aldrig har sagt att hon velat avvakta med planen, men att det däremot vid flera tillfällen hade hänt att hon måste avvakta med att träffa en handläggare på grund av att BB hade varit på sjukhus eller av liknande skäl samt att hon själv under den tidsperiod som är i fråga hade genomgått medicinska behandlingar.

Det är mot bakgrund av syftet med en individuell plan självfallet av vikt att arbetet med planen sker i nära samarbete med den enskilde. Det är därför något förvånande att nämnden och AA synes ha olika uppfattning i frågan om hur planarbetet skulle bedrivas. Under alla förhållanden framgår det av utredningen att det har gjorts uppehåll i arbetet med planen och att det i december 2002, dvs. flera år efter det att AA gjorde sin framställan, fortfarande inte fanns någon plan upprättad för BB. Detta är inte tillfredsställande. Vad gäller tiden efter mitt förra beslut den 27 augusti 2001 har i och för sig inte framkommit annat än att nämnden för sin del har utgått från att den har agerat i enlighet med AA:s egna önskemål, dvs. att planarbetet skulle avvakta. Det är, som framgått ovan, en förutsättning att upprättandet av en plan skall ske i samråd med den som har begärt planen. Samtidigt har nämnden ett ansvar för att arbetet drivs framåt. I detta kan ligga en motsättning om den enskilde och nämnden har olika uppfattning om med vilken intensitet som arbetet skall bedrivas. Det kan vara en grannliga uppgift att, särskilt om det som i detta fall rör ett mycket komplicerat arbete, nå en gemensam ståndpunkt. Efter genomgång av utredningen kan jag emellertid för egen del inte komma till någon annan uppfattning än att nämndens handläggning präglas av en passivitet som inte är godtagbar.

När det gäller den formella handläggningen av ärendet kan det – mot bakgrund av vad nämnden har anfört om att uppehåll i planarbetet hade gjorts efter hemställan från AA – möjligen diskuteras om inte nämnden borde ha frågat henne om hon kvarstod vid framställningen om en individuell plan, detta då hon varit oförhindrad att inkomma med en ny framställning härom vid en senare tidpunkt. Om detta hade varit en lämplig åtgärd för att undvika att ärendet hölls öppet under så lång tid som nu har blivit fallet utan att någon plan färdigställdes är dock en bedömning som

måste göras utifrån de faktiska omständigheterna i varje enskilt fall. JO är återhållsam med att uttala sig i sådana bedömningsfrågor. Jag nöjer mig därför med vad jag nu har sagt. Det kan dock tilläggas att om frågan om ett eventuellt återtagande av framställningen hade aktualiserats, hade förmodligen det missförstånd som synes ha uppstått vad gäller planarbetets bedrivande ha kunnat upptäckas och redas ut.